

[Steen Folke.]

ligheder, bl. a. har mit partis formand i PØ-udvalget fremlagt en udførlig skriftlig redegørelse for baggrunden og hensigten. De svar, vi dengang fik fra regeringen, var ikke fyldestgørende, og vi tror, at en ny udvalgsbehandling vil godtgøre, at tanker af den art, som er nedfældet i vort forslag, vil have interesse, i alt fald for de medlemmer og partier, der ikke har stirret sig blind på den øjeblikkelige konjunktursituation, men søger at disponere på lidt længere sigt.

Jeg vil til sidst beklage, at hr. Ove Hansen prøver på i forbindelse med vort forslag i dag at gøre hvidt til sort. Den ensidige fordel for de etablerede, som hr. Ove Hansen taler om der skulle ligge i vort forslag, er jo ikke til stede. Jeg beklager, at man forsøger at give det indtryk.

Jeg håber, at det konkrete forslag kan komme til debat i udvalget, således at man kan få afklaret de forskellige tekniske problemer, som vi — hvilket også fremgår af bemærkningerne — ved der er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af kildeskatteloven og pensionsbeskatningsloven. (Udvidet særskilt beskatning af gifte kvinder).

(Lovforslag nr. 172. Fremsat 20/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen (S):

Jeg vil gerne sige om dette lovforslag, at det er jeg meget tilfreds med. Med dette lovforslag nærmer vi os stærkt en særskilt beskatning af ægtepars indkomster. Vi nåede langt i 1970 ved kildeskattens indførelse,

men der var stadig nogle opgaver, der skulle løses. Daværende finansminister Henry Grünbaum interesserede sig meget stærkt, ved jeg, for dette problem, og det blev et led i Poul Dahlggaard-udvalgets arbejde at prøve at finde en løsning. Noget er løst hen ad vejen, og nu fremsætter ministeren for skatter og afgifter et forslag, hvor man går et skridt videre i den rigtige retning, idet gifte kvinder for eksempel, når de får en pension fra en pensionsordning udbetalt, en livsforsikring, eller hvad det nu kan være, bliver særskilt beskattet heraf. Det samme kan gælde gaver m. v.

Jeg finder, det er udmærket, og jeg kan efter at have læst lovforslaget igennem forstå, at nu er der vel ikke så meget igen, før vi når en virkelig 100 pct.s særskilt beskatning af ægtepars indkomster.

Jeg forstår af bemærkningerne, at der er endnu et problem med hensyn til formuen, ejendomsfællesskab, underskud på ejendom osv., men jeg håber, man også snart finder en løsning her, når vi hører nyt fra udvalget og ministeren.

Mit parti er altså særdeles tilfreds med lovforslaget, og vi vil meget gerne medvirke til en gennemførelse snarest.

Jens Foged (V):

Ministerens forslag tager jo sigte på at få sambeskatningsproblemerne løst bedre, end de er, og det kan vi sådan set tiltræde.

Jeg må dog indrømme, at der i forslaget nok er nogen uklarhed. Når man overfører de forskellige indkomster til beskatning hos hustruen, det være sig gaver eller legater, som der står nævnt i lovforslaget, så kan man godt komme til at tænke på, om de 8.000 kr., der skattefrit kan overføres til én, så skal være 8.000 kr. til manden og 8.000 kr. til konen. Der kan altså nok være problemer i forbindelse med det.

Min konklusion er, når jeg har læst det hele igennem, at det er nok meget rigtigt alt sammen, men der står i lovforslaget, at det ikke har virkning før fra indkomståret 1976, og det skal sammenholdes med, hvad der i dag står i Berlingske Tidende, at statsministeren har sagt om anden beskatning vedrørende specielt pensionistordninger — de er også omtalt i forslaget her — at et forslag vil blive fremsat af regeringen, forhåbentlig så tidligt, at det kan vedtages inden

[Jens Foged.]

nytår 1976. Nu håber jeg ikke, at dette lovforslag kommer til at kolliderer med de andre forslag, der kommer, så dette forslag, hvis vi eventuelt gør det færdigt i skatteudvalget, skal rettes igen, inden vi når den 1. januar. Jeg håber, ministeren tager højde for, at de forslag, som statsministeren her omtaler, er af en sådan art, at de virkelig harmonerer med det, som der forelægges her. Er det tilfældet, ja, så finder vi ikke nogen større anledning til ikke at se positivt på dette forslag, men vi frygter, at lovforslag, der vil komme senere, griber ind i dette forslag. Skulle det have været gældende for 1975, så finder vi det opportunt aldeles omgående at gå i gang med det, men når der står til 1976, håber vi, det må harmonere rigtigt med de kommende forslag, eller at ministeren kan sige, det også gælder for 1975.

Glistrup (FP):

Fremskridtspartiet er nok — nærmest af principielle grunde — tilbøjeligt til at mene, at det er rigtigst at støtte det foreliggende forslag, for det kan nu engang ikke nytte noget at stampe imod udviklingen, der jo så ganske klart går i den retning, at det at knytte gifte kvinders økonomiske forhold til manden i det gamle sambeskatningssystem er noget, som tiden meget hurtigt vil være løbet fra.

Men når vi ser på de rent praktiske virkninger af det foreliggende forslag — og det burde jo i grunden være det, der talte — er forholdet det, at skatteministeren anslår, at der nok ikke vil være nogen provenumæssig effekt af det, fordi der vil være nogle mennesker, som skal betale noget mere i skat, og det opvejes så nogenlunde af, at nogle skal betale noget mindre i skat.

Fremskridtspartiets vurdering er, at der måske vil være et vist provenuoverskud på forslaget i det første års tid, det virker, og at det derefter vil give et provenumæssigt ret så betragteligt underskud. For når vi ser på, hvad det er for nogle grupper, der henholdsvis giver mere provenu til statskassen, altså de familier, der skal af med mere i skat, og giver mindre provenu, altså dem, der skal af med mindre i skat, må man sige, at de, der stort set bliver beskattet yderligere, er dem, der er de troskyldige, dem, der ikke spekulerer i skattelovgivningens indretning;

men hvor konen har en eller anden forsikring, en eller anden pensionsordning eller noget lignende, en ydelse af en eller anden art, kan der være tale om, til familien, så har man altså den situation, at fradraget kommer til at falde det sted, hvor indtægten er mindst, altså typisk hos hustruen. Det vil altså sige, at fradraget er mindre værd, end det ville have været hos manden, og derfor kommer en sådan familie, der ikke spekulerer i skattelovgivningen, til at betale mere i skat. Det er derfor, skatteministeren kan sige, at der ikke bliver noget provenutab. For det er jo helt oplagt, at forslaget på den anden side vil medføre, at i masser af familier vil der blive givet gaver på 10.000 kr., 15.000 kr., 20.000 kr. til hustruen, i stedet for at man giver et gratiale til manden, for simpelt hen på den måde at opnå en udligning progressionsmæssigt. Det er helt oplagt, at et forslag af denne art vil være endnu en god arbejdsmark for skattetænkende advokater og revisorer til virkelig at kunne opnå fordele for deres klienter — det er jo ikke, fordi der mangler materiale i så henseende allerede i den gældende lovgivning, men det bliver virkningen — og derfor vil det selvfølgelig brede sig, at de troskyldige, de mennesker, som bare lever uden at tænke på at indrette deres forhold efter skattelovgivningen, i årenes løb opdager, at de har været dumme, og derfor simpelt hen reagerer i trods mod systemet. Så får vi altså den virkning, at finansministerens provenuforgelse ikke fortsætter, mens derimod misbrugerne vil florere og brede sig mere og mere, og derfor vil dette forslag i løbet af nogle år kunne blive nok så kostbart provenumæssigt, i hvert fald nok et tocifret millionløb.

Men det er formentlig rigtigt af principielle grunde at følge skatteministerens uvidelse af skattemisbrugsmarken til at blive endnu bredere, og derfor vil vi nok ved tredje behandling stemme for forslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er en mærkelig fornemmelse at stå op her i dag og skulle behandle et sådant forslag fra den socialdemokratiske regering. Når det giver mig en mærkelig fornemmelse, er det, fordi det er kvindeåret 1975 og jeg skal stå og tage stilling til et forslag fra den socialdemokratiske regering, hvor hovedreg-

[Bernhard Baunsgaard.]

len fortsat er, at den gifte mand beskattes af hele sin og den med ham samlevende hustru indkomst og formue. Med andre ord, jeg skal støtte et forslag, der fortsat diskriminerer den gifte danske kvinde. Det kan vi efter det radikale venstres mening ikke fortsætte med.

Vi roser os af, at vi ikke diskriminerer i det danske samfund, men det er ikke korrekt. Vi fik for et par år siden en betænkning fra kvindekommissionen; den fastslog kort og klart: på skatteområdet er der tale om såvel formel som reel forskelsbehandling af den gifte kvinde.

Der har været talt meget om rødstrømper. Jeg kan kun sige, at når vi skal opleve dette igen — i september oplevede vi, at vi ikke fik støtte til det radikale forslag om at gennemføre i det store og hele Poul Dahlgaard-udvalgets betænkning om ophævelse af sambeskatningen — må vi prise os lykkelige over, at vore rødstrømper er så fredelige. Tænk, om nogle af dem fandt på at spørge en eller anden international instans, om dette var i overensstemmelse med de konventioner, vi så rask tilslutter os, f. eks. om menneskerettighederne, om, at der ikke må diskrimineres mod hverken køn eller race.

Vi har fra radikal side fremsat et forslag til folketingsbeslutning — jeg havde håbet, at det var kommet til behandling samtidig med dette lovforslag — som går ud på at pålægge regeringen pligt til at gennemføre Poul Dahlgaard-udvalgets betænkning. Jeg står her med den; den fastslår ganske udmærket efter radikal opfattelse, hvad det er, der skal gøres på dette punkt, for at den gifte kvinde kan få det, man vel kan kalde menneskerettigheder. De børn, hun føder, får disse rettigheder, når de fødes, men hun selv må ikke få rettighederne. Vi skal såmænd nok hjælpe ministeren igennem med disse — jeg er stærkt overrasket over, at den socialdemokratiske ordfører sagde det — få og næsten betydningsløse ændringer, der foreslås her.

Jeg kan kun tilgive ministeren, at han kommer med et sådant forslag, ud fra én eneste forudsætning, nemlig at han har siddet her så kort, og så må jeg jo næsten spørge, om den forrige regering, der i september fik pålagt at møde med et forslag her, slet

ikke har forberedt noget. For så nærmer det sig det betænkelige, at man af folketinget får besked om at udarbejde et forslag til afskaffelse af særbeskatningen og ikke gør det.

Jeg kan kun sige, at jeg er dybt skuffet over den socialdemokratiske regering. Vi skal såmænd nok hjælpe med at få de småting her igennem. Der er visse detaljer, vi vil drøfte, men vi håber, at et enigt folketing så pålægger ministeren at gennemføre det, som tidligere finansminister Grünbaum har bragt frem i debatten igen, og som vi øjensynlig skal være de eneste der støtter ham i: at vi kan ikke fastholde diskrimineringen af den gifte kvinde.

Stetter (KF):

Den konservative gruppe går principielt stærkt ind for ophævelse af sambeskatning af ægtefæller; det har været en mærkesag for os som for mange andre i årevis.

Vi så derfor hen til Poul Dahlgaard-udvalgets betænkning om forbedring af ægtefællers beskatning med forventning om heri at finde et brugbart forslag. Vi vidste, at problemet er kompliceret, og vi konstaterer, at det desværre ikke er lykkedes eksperterne at skabe megen klarhed. 4 af 8 medlemmer af udvalget indtager endog særstandpunkt og ydermere forskellige standpunkter. Skatteteknikerne kan tilsyneladende ikke hjælpe skattepolitikkerne med at realisere vor målsætning om at ophæve den resterende sambeskatning; jeg synes ikke, der er nogen grund til i den forbindelse at kritisere ministeren for skatter og afgifter.

Den konservative gruppe har i årevis foreslået en gennemførelse af splittingsystemet på formue og indtægt heraf, og vi ser nu ingen anden mulighed end at falde tilbage på dette system. Denne løsning forkaster ekspertudvalget ganske vist, idet det anfører, at den ikke er gennemførlig af praktisk-administrative grunde, især på grund af det stærkt varierende fællesskab med hensyn til indkomst og formue i en selvstændig erhvervsvirksomhed. Det har vi ingen mulighed for på nuværende tidspunkt at modbevise, og derfor nødsages vi til foreløbig at tage denne konklusion til efterretning. Men det forekommer unægtelig inkonsekvent, at udvalgets flertal på den ene side forkaster splitting, samtidig med at det på den anden

[Stetter.]

side accepterer en deling af formue og formueafkast med indtil halvdel til hver ægtefælle. Denne tilsyneladende mangel på logik påvises af det ene mindretal. Jeg går ud fra, at mindretallet tænker på flertallets værnsregel om, at ægtefællernes egen fordeling kan forkastes, formentlig til fordel for splitting, når der foreligger en frivillig fordeling, der kan karakteriseres som skæv.

Ministeren har som sagt ligesom den konservative gruppe ikke kunnet modtage og hente megen vejledning i betænkningen, og det bærer forslaget også præg af. Det er en yderst begrænset udvidelse af særbeskatningen, der her er tale om, og den er ikke uden ulemper for de implicerede. Jeg tænker f. eks. på, at hustruens fradrag overflyttes fra mandens indkomst, som almindeligvis er større og dermed hårdere beskattet. I mange tilfælde vil det betyde en forøgelse af ægteparrets samlede beskatning, nemlig i de tilfælde, hvor mandens indkomst er af en sådan størrelse, at han er ude over proportionalsskattestrækket, mens hustruen holder sig inden for proportionalsskattestrækket. Denne skattemæssige tilstand er faktisk typisk for ganske mange familier.

Den konservative gruppe vil derfor foreslå, at ægtepar frit kan afgøre, hos hvem fradraget skal foretages. Dette vil være en fordel f. eks. for mange ægtepar, hvor hustruen er halvdagsbeskæftiget.

Ministeren foreslår endvidere, at hustruen selv skal have fradrag for udgifter, der er omfattet af 3.000 kr.s fradraget. Dette er vi indforstået med.

Vi er derimod ikke indforstået med forslaget om, at maksimumsbeløbet på 3.000 kr. skal deles mellem ægtefællerne. Det er en diskrimination af ægteskabet. Vi ønsker en ligestilling mellem personer, der lever i ægteskab, og personer, der lever sammen papirløst. Ægtefæller skal ikke stilles ringere. Derfor foreslår vi, at ægtefællerne hver får et fradrag på 3.000 kr., på samme måde som personer, der lever sammen papirløst, har det.

Den konservative gruppe er skuffet over indholdet i betænkningen fra Poul Dahlgard-udvalget, og vi er skuffet over ministerens forslag, som administrativt bestemt heller ikke er lykken. Vi agter dog at støtte

forslaget med de ændringsforslag, som jeg her har anmeldt.

Ebba Strange (SF):

Jeg må på SF's vegne ligesom hr. Bernhard Baunsgaard udtrykke stor og dyb skuffelse over, at det ikke kunne blive til mere end dette, når vi får et forslag i hænde, der tager sigte på at udvide den særskilte beskatning af gifte kvinder. På den anden side vil vi naturligvis tilslutte os ethvert forslag, der med meget små og meget forsigtige skridt dog nærmer sig en ophævelse af sambeskatningen.

Vi forstår heller ikke rigtig, at det ikke er lykkedes skatteministeren at komme videre med det, som han selv påpeger som det, der ligger tilbage, nemlig spørgsmålet om formuebeskatningen af gifte personer. Vi er inde på et område, som man i denne sal nok er klar over SF har talt om mange gange, nemlig spørgsmålet om parcelhusbeskatningen, spørgsmålet om at få adskilt de private renter fra de forretningsmæssige renter. Vi har fået at vide, at det er vanskeligt, og vi vil bede ministeren om meget, meget hurtigt at arbejde videre med de tanker, så vi hurtigst muligt kan få ophævet sambeskatningen fuldstændigt.

Jeg skal også hæfte mig ved de to forslag, som man fra det konservative folkepartis side har hæftet sig ved, og vil gerne fremhæve dem også over for skatteministeren dels som forslag fra vor side, dels i første omgang som spørgsmål til skatteministeren: hvad er tanken med, at underskuddet på kvindens selvangivelse, hvis fradraget overstiger den særskilte indkomst, skal overføres til mandens selvangivelse? Hvorfor har hun ikke ret til at få sit eget fradrag, selv om det bliver underskud?

Det andet er spørgsmålet om 3.000 kr.s fradraget. Hvad er begrundelsen for, at et ægtepar tilsammen kun må trække 3.000 kr. fra, når alle andre mennesker i dette land hver for sig må trække 3.000 kr. fra? Jeg forstår ikke begrundelsen for det og vil gerne have en forklaring på det, således at vi kan tage stilling til det ændringsforslag, som tilsyneladende vil komme fra det konservative folkepartis side.

Selvfølger vil vi fra SF's side arbejde positivt på det forslag, der foreligger her,

[Ebba Strange.]

men vil bare konstatere, at det er meget tyndt efter vores formening.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg kan nok se det positive i dette forslag, og jeg skal også sige, at vi går ind for individets frihed og individets ret også i nøjere samlivsformer, og det er især den samlivsform, vi kalder ægteskabet. Men når det i bemærkningerne til dette forslag anføres, at det ikke vil få provenumæssige virkninger, må man nok spørge: hvem kommer til at betale? Det gør jo den familie, hvor manden er alene om at skaffe familiens underhold til veje. De familier, hvor både mand og hustru arbejder lige meget og tjener lige meget, får fordelene, mens staten altså betaler for omsorgen for eventuelle yderligere familiemedlemmer, fordi de begge to er fraværende. Det er sådan set ikke en frihed, man her giver familien til at vælge. Her binder man yderligere familien til at vælge en bestemt arbejdsform. Man presser simpelt hen gennem skattelovgivningen begge familiemedlemmer ud på arbejdsmarkedet. Det kan der undertiden være noget ønskeligt i, men jeg kan ikke se, at der i alt fald i den givne situation skulle være noget ønskeligt deri.

Vi har fuld forståelse for, at mand og kone frit skal kunne vælge, men det opnår man ikke ved disse lapperier, det gør man kun, som det også blev sagt fra konservativ side, ved at lave splittingsystemet, ved at sige: her er en husstandsindkomst, der er to voksne medlemmer, og I må selv om, hvordan I skaffer underhold til veje, men halvdelen af det beløb, som tjenes til husstanden skal beskattes hos manden og halvdelen hos konen, hvis de vil vælge det sådan. Det er den eneste måde, man kan løse dette problem på. Man løser det ikke med sådan nogle små lapperier, som ikke er noget alligevel, kun en håndsrækning til kvinden i kvindeåret, måske for at man dermed skal stille sig tilfreds fra kvindeside. Jeg havde nær sagt, det er lige det modsatte af det, kvindesagskvinder vel inderst inde ønskede, nemlig friheden til at være sig selv også i ægteskabet. Det får man så sandelig ikke her, man får overhovedet ingen valgfrihed. At menneskerettighederne med vores nuværende lovgivning skulle være trådt under fode, som det blev sagt af hr. Bernhard

Baunsgaard, ja, det skulle hr. Bernhard Baunsgaard så sandelig have tænkt på i andre sammenhænge, ved andre lovgivninger, hvor menneskerettighederne nok er trådt mere under fode end i dette.

Altså, selve forslaget som sådant mener jeg ikke er særlig heldigt. Det kan vel hverken gøre ret meget fra eller til, men det er klart, at vi vil se sagligt på det. Men foreløbig må jeg sige, at vi er særdeles skeptiske, hvad vel også er fremgået af mit indlæg, over for forslaget. Vi ønsker en gennemgribende forandring af vores skattelovgivning, således at de, der lever i ægteskab, og de, der ikke gør det, får en retfærdig beskatning i forhold til hinanden.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg synes, det er lidt urimeligt, at man kritiserer skatte- og afgiftsministeren, når han undtagelsesvis kommer med noget, der dog bærer præg af fornuft, og jeg vil gerne sige, at selv om jeg meget, meget langt er enig med hr. Bernhard Baunsgaard, så har småting jo også ret, når småting går i den rigtige retning. Denne lille beskedne ting, som skatte- og afgiftsministeren kommer med, er måske inspireret af, at kommunisterne den 7. marts i år fremsatte et forslag til folkebeslutning om kvindernes ligestilling i det danske samfund. Der foreslog vi i afsnit 7 en socialt rimelig regulering af sambeskatningsreglerne, f. eks. ophævelse af sambeskatningen for ægtefællers indkomster under 100,000 kr. indeksreguleret, og at fradrag ved arbejdsløshed kan overføres som fradrag i skat til den anden ægtefælle.

Jeg ved ikke, om det er ubeskedent at sige, at vi måske har inspireret hertil, men i hvert fald er det en kendsgerning, at 13 dage senere fremsætter man dette forslag, der ikke er nær så godt som det, vi kunne have skrevet, men så godt, som skatte- og afgiftsministeren kunne skrive det, og det indeholder altså et beskedent fremskridt, som vi naturligvis vil støtte.

Hvis jeg skal sige noget mere om kvindens ligestilling, er det, at de bemærkninger, hr. Bernhard Baunsgaard gjorde, og som jeg nok synes man skal lægge nogen vægt på, var bemærkninger, der ikke bare skal gælde, når vi taler om selvangivelse og skatteansættelse, men i virkeligheden er ting, som burde gælde for dette folketing. For indtil

[Knud Jespersen.]

nu er det jo sådan, at vi mange, mange gange og i en lang række spørgsmål betragter kvinden ikke som et menneske, men som menneskets bedste ven, og det er i sig selv noget meget fornedrende, for kvinden skal ligestilles, ikke bare nu og da hæves op på niveau med manden; i virkeligheden er hun på mange måder manden overlegen. Det burde man interessere sig for i kvindeåret, og denne lille beskedne hilsen, der kommer fra skatte- og afgiftsministeren, skal skatte- og afgiftsministeren ikke bebrejdes.

Jeg håber, at vi under udvalgsarbejdet kan gøre forslaget endnu bedre, og jeg håber også, det kun er udtryk for en begyndende forståelse af, at kvinden bør ligestilles; først når lovgivningsapparatet, inklusive regering, forstår det, er der fornuft i galskab.

Selv om dette forslag er beskedent, vil vi altså støtte dets hurtige gennemførelse og vedtagelse.

Steen Folke (VS):

Vi ser positivt på dette forslag, fordi det er et, om end uhyre beskedent, skridt i retning af mænds og kvinders juridiske sidestilling og et led i sidestillingen af parforhold med og uden ægteskab.

Når det er sagt, vil jeg godt knytte nogle flere bemærkninger til det. Hr. Glistrup var inde på, at der jo er forskellige muligheder med dette forslag, som der er med en række af de andre skatteforslag, vi behandler en stribe af i disse tider, f. eks. altså muligheder for at manipulere med gaver, sådan at man giver dem til den, der har lavest beskatning, og det vil jo i mange tilfælde sige hustruen, og altså på den anden måde gennem manipulation på den ene og den anden led kan udnytte et sådant forslags gennemførelse. Det er givetvis helt korrekt, og det er også korrekt, at det hænger sammen med, at vi har et bundråddent skattesystem.

Vi har i VS sympati for, og vi går ind for at gennemføre en særskilt beskatning af mænd og kvinder, hvad enten de lever i ægteskab eller på anden vis sammen eller alene. Vi mener, det er et rigtigt princip, men på den anden side kan man ikke se bort fra nogle andre konsekvenser af det, og i skatteministerens bemærkninger til dette lovforslag er der jo med baggrund i Poul

Dahlgaard-udvalgets betænkning peget på nogle af de problemer, som fuld gennemførelse af en sådan særskilt beskatning vil medføre specielt for kategorien af selvstændige erhvervsdrivende. Der vil være en masse muligheder for at manipulere med den faktiske indkomst i en husstand, sådan at man alt i alt får det mest favorable for denne husstand ud af det.

Jeg mener i det hele taget, at når vi snakker ligestilling imellem kønnene og den slags, må vi ikke se helt bort fra, at vi også lever i et classesamfund. Vi lever i et samfund, der er opdelt med to køn, men som også er opdelt med i hovedsagen to klasser. Man bliver nødt til at se dette i øjnene og indtage det i behandlingen af forslagene.

Når den konservative ordfører snakker om, at afskaffelse af særbeskatningen er en gammel konservativ mærkesag, ja, så er det måske med til at gøre mig lidt betænkelig. Jeg mener, der er nogle problemer i forbindelse med fuld gennemførelse af denne konservative mærkesag; det er nok ikke problemer set fra konservativ side, men altså fra vores side.

Jeg kunne også tænke mig at knytte et par bemærkninger til hr. Bernhard Baunsgaards tale. Han udtrykte sig for mig overraskende positivt om rødstrømper, og hvad de nu gik og lavede og snakkede om menneskerettigheder i forbindelse med det. Der mener jeg man hurtigt kommer til at tage store, dyre ord i sin mund om menneskerettigheder o. lign. Vi lever i et samfund, der er baseret på såkaldt frihed og såkaldt lighed og såkaldte menneskerettigheder, men hvor realiteterne er nogle ganske andre. Og det er ikke bare et spørgsmål om, at kvinden er ulige stillet og er undertrykt i vores samfund, det er også et spørgsmål om samfundets karakter af et classesamfund.

Der mener jeg, at vel er ligestilling af kvinder på en række områder et vigtigt mål, men et endnu vigtigere mål er nu en frigørelse af både mænd og kvinder, og det indebærer noget ganske andet end ophævelse af skatteregler af denne slags, det indebærer et totalt opgør med det samfund, som undertrykker kvinden, men også undertrykker manden. Jeg mener med andre ord, at det er et spørgsmål om at nå langt videre, end man på nogen måde kan komme med denne form for lovgivning. Uanset hvor meget

[Støen Folke.]

man gennemfører af den slags, får man dog ikke indført hverken lighed eller retfærdighed her i samfundet.

Derfor kan der alligevel være grund til at medvirke til forslag, der går i denne retning. Man må bare være klar over de problemer, der er sammenknyttet med forslaget, som jeg har antydet det her.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for den velvillige modtagelse, forslaget har fået. Jeg tror, der fra alle ordførere, måske bortset fra hr. Arne Bjerregaard, blev givet principiel tilslutning til at medvirke til forslagets gennemførelse. Der var knyttet visse forbehold og visse ønsker dertil om henholdsvis ændringer i lovgivningen og en udvidelse af området, men gennemgående var det en positiv modtagelse, som jeg takker for.

Flere ordførere gav udtryk for ønsker om, at man kunne gå væsentligt videre end foreslået af regeringen, og hr. Bernhard Baunsgaard og fru Ebba Strange udtrykte direkte skuffelse over, at et sådant forslag skulle komme på folketingets bord fra den socialdemokratiske regering. Jeg vil gerne sige hertil, at jeg i fremsættelsestalen giver udtryk for, at jeg ikke mener, vi er ved vejs ende med dette forslag.

Men jeg må sige — som også hr. Stetter var inde på — at der jo i betænkningen fra Poul Dahlgaard-udvalget er en ganske betydelig usikkerhed tilbage. Alene det at 4 medlemmer indtager særstandpunkter og har mindretalsudtalelser, er jo et udtryk herfor, men også den omstændighed, at der også efter Poul Dahlgaard-udvalgets flertalsindstilling er tilbage en række ting, hvor ægteskabet har betydning for beskattningen — det har været nævnt af nogle ordførere — i hvert fald for så vidt angår de selvstændige erhvervsdrivende, men det gælder jo også bestemmelsen om, at et ikke-udnyttet personfradrag hos den ene ægtefælle skal kunne overføres til den anden. Endelig er der også værnsreglen, som jo er et udtryk for, uanset hvilken værnsregel man bruger, at det ikke er muligt at lave en opdeling mellem formuen og formuebevægelserne mellem ægtefæller, mellem de to, som har

indgået dette økonomiske fællesskab, på en sådan måde at man kan få en fuldstændig og nøjagtig retfærdighed i henseende til beskattningen.

Så kan man, som hr. Stetter gav udtryk for, indtage det standpunkt, at man skal vælge splittingsystemet, og det kan man håndtere, det erkender jeg, men det har en række andre problemer i sig.

Jeg vil godt derudover sige, at Poul Dahlgaard-udvalget jo slutter på side 31 under punkt 11 med følgende:

„Afslutningsvis skal bemærkes, at udvalget ikke har haft mulighed for at foretage en udtømmende analyse af alle tekniske og juridiske aspekter af forslaget.“

Jeg er nødt til at sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg har ikke haft, heller ikke tidsmæssig, mulighed for inden dette forslags fremsættelse at foretage en sådan udtømmende analyse af de juridiske og tekniske aspekter af de forskellige forslag, som jeg har fået lagt på bordet fra Poul Dahlgaard-udvalget.

Med disse bemærkninger har jeg vist givet udtryk for årsagen til, at dette forslag ikke er mere vidtgående, end det er. Men jeg har alligevel ment, det var rigtigt, at vi gik det skridt videre, som dette forslag er udtryk for; det går så langt, som man efter min vurdering kan, før man bevæger sig ind i den egentlige stillingtagen til, hvorledes beskattningen af formueafkast og formue mellem ægtefæller skal være.

Efter disse mere principielle betragtninger om forslagets omfang vil jeg gøre nogle bemærkninger til nogle af de ting, der har været ført frem. Jeg kan sige til hr. Jens Foged, at der i de forslag, som regeringen arbejder med vedrørende pensionslovgivningen og beskattningen af de transbestemte sociale ydelser, ikke er ting, der vil skabe konflikt i forhold til det forslag, vi har liggende foran os her.

Jeg vil derudover gerne sige, at vi er i regeringen af den opfattelse, at disse ændringer bør virke fra 1. januar 1976 og ikke, som jeg forstod hr. Jens Foged antydede, måske gennemføres med virkning for indeværende år. Jeg mener principielt, det er uheldigt at ændre, efter at vi er inde i skatteåret, og selv om jeg jo har måttet skrive, at vi end ikke med vedtagelse før tingets sommerferie kan få disse ting lagt ind i for-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

skudsregistreringen, må det være rimeligt, at de i hvert fald vedtages i så god tid, at den enkelte borger har mulighed for, i den udstrækning det får væsentlig betydning for den samlede beskatning, selv at kunne anfælde disse ting til forskudsregistrering.

Jeg vil gerne sige i anledning af det, der har været nævnt om gaveproblemet, at jeg opfattede det, i hvert fald for så vidt angik hr. Steen Folkes bemærkninger, som bemærkninger, der gik på gaver mellem ægtefæller, og dér må jeg sige, at de berøres ikke af det forslag, vi har til behandling her. Hvis der skulle ligge andre ting i det, der blev sagt, er det vel en af de ting, vi må se på i udvalget.

Må jeg til hr. Glistrup sige, at dette med provenuet, og at det ikke får nogen provenuvirkning, som man kan gøre op til den ene eller den anden side, men at disse provenuførelser og provenuformindskelser stort set vil opveje hinanden — det kan ikke gøres op så enkelt, som hr. Glistrup gjorde. Deter jo ikke alene ikke — og jeg vil endda sige især ikke — et udtryk for den filosofi, som hr. Glistrup udviklede heroppefra, men et udtryk for, at man ikke alene flytter indtægter fra den ene ægtefælle til den anden, men at man på tilsvarende vis flytter fradragmuligheder fra den ene ægtefælle til den anden.

Jeg mærkede mig også hr. Glistrups bemærkninger om de yderligere omgælsesmuligheder, der kunne blive tale om. Jeg går ud fra, at hr. Glistrup stiller hele sin ekspertise til rådighed for udvalgsarbejdet, således at hvis der skulle være ting, som ikke er tilstrækkeligt tilgodeset i det forslag, der er lagt frem her, kan vi forbedre forslagene under udvalgsarbejdet.

Jeg noterede mig de ønsker om ændringer i forslaget, som hr. Stetter gav udtryk for. Det er vel ting, der må behandles under det forestående udvalgsarbejde, men jeg vil gerne sige til spørgsmålet om 3.000 kr.-fradraget — det er også et svar til fru Ebba Strange — at skulle man følge tanken om, at 3.000 kr.-fradraget skulle gives til hver af ægtefællerne, ville det for det første betyde en væsentlig førelse af mulighederne for fradrag — og det er som bekendt ikke den indstilling, regeringen har — og for det an-

det må man se dette i sammenhæng med, at der i forslaget er bibeholdt et andet forhold, der gør, at ægtefællerne har en bedre skattemæssig stilling end de enlige; jeg tænker her på, at i ægteskaber, hvor kun den ene af ægtefællerne har indtægter, får man alligevel to personfradrag.

Jeg vil også godt til fru Ebba Stranges supplerende spørgsmål om dette med at overføre ikke-udnyttet fradrag til mandens selvangivelse sige, at heri ligger jo et ønske om at undgå en stærk forvridding, en stærk forskydning, inden for de ægteskaber, hvor kun den ene af ægtefællerne har erhvervsindkomst.

Det fører lige over i hr. Arne Bjerregaards bemærkninger, som jo var de mest kritiske. Jeg forstod ikke sammenhængen, må jeg erkende i argumentationen om, at dette forslag skulle presse en hjemmegående ægtefælle ud på arbejdsmarkedet. Jeg har nævnt to af de ting, som jo netop er en understregning af, at vi ikke med dette forslag vil skabe en væsentlig forrykning i vilkårene de steder, hvor man har delt det op mellem sig således, at den ene er udearbejdende og den anden er hjemmearbejdende. Hvis hr. Arne Bjerregaard følger sin hovedindstilling om, at det er de synspunkter, som kvindesagskvinderne har givet udtryk for, der skal fremmes, betyder det eksempelvis, at det pågældende ægtepar ikke skal have dobbelt personfradrag, og det vil efter min opfattelse mere end noget andet være et pres for at få begge ægtefæller ud på arbejdsmarkedet.

Jeg skal til sidst kun gøre den bemærkning til hr. Steen Folke, at det er rigtigt, at der er nogle problemer forbundet med dette at beslutte sig til, at også formueafkast fra en i øvrigt fuldstændig integreret formue skal føres ud til særskilt beskatning hos de to, som indgår i dette fællesskab. Det er altså disse problemer, som jeg ikke mener at have fået tilstrækkeligt belyst, og som jeg ikke mener er tilstrækkeligt afklaret til at fremlægge et forslag derom i folketinget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministeren mente, at problemerne ikke var tilstrækkeligt belyst. Nu er der jo en række formelle problemer, og der er en række reelle problemer, og jeg må måske

[Bernhard Baunsgaard.]

minde ministeren om, at de formelle problemer, som ministeren ikke mente var tilstrækkeligt belyst, blev taget op af den radikale regering Zahle under første verdenskrig. Man fandt løsningen i de øvrige nordiske lande, men vi har stadig væk ikke fundet den. Jeg er ked af, at en socialdemokratisk minister gentager næsten ord til andet det, som venstres ordfører sagde i september måned: tiden er ikke inde endnu — 50 år efter at man var klar over problemet og kunne løse det andre steder i verden.

Ministeren opregnede en række betænkeligheder vedrørende overførelse af uudnyttet personfradrag, formueoverførsel og andet og mente, at disse skulle være nærmest uovervindelige. Ja, men det er da derfor, vi sidder herinde. Vi skal have belyst vanskelighederne, vi skal være klar over, hvad der sker, hvis vi gør det ene eller det andet; det er os, der træffer beslutningen, og jeg kan ikke anerkende, at der skulle ligge nogen som helst undskyldning i, at vi ikke er færdige med at tænke, for vi har haft tiden, de sidste 50 år i hvert fald.

Hr. Steen Folke mente, at der først og fremmest var tale om klassekamp, og så fik dette med kvinden gå, som det nu kunne, bare vi fik løst problemerne omkring klassekampen. Der var et andet medlem her, der var medlem af dette ting så længe, at han vist blev det, som man kalder viis; han sagde, at nu skal man passe på ikke at bære fanen så højt, at man mister jordforbindelsen. Jeg har sjældent hørt et indlæg fra et medlem i denne sal, der i den grad som hr. Steen Folke havde brug for at tænke på det. Vi har, som det medlem, jeg omtalte, Aksel Larsen, i sin tid sagde, her og nu en række problemer at tage stilling til; dette om at anerkende kvinden som menneske, også når det gælder skat, er et af dem. Det skal vi gøre nu.

Må jeg lige sige i fortsættelse af dette, at ministeren forhåbentlig ikke vil modsætte sig det, hvis udvalget i øvrigt kan udvide ministerens forslag lidt, at jeg tænker her ikke mindst på det forhold, at vi opererer med en medhjælpende hustru, men ikke med en medhjælpende mand. Hvorfor kan vi fastsætte en løn for manden, når han hjælper hustruen, men ikke omvendt? Jeg

kan se, at jeg bliver nødt til at bede om ordet senere.

Steen Folke (VS):

Jeg mener ikke, det tjener noget formål at diskutere klassekamp med hr. Bernhard Baunsgaard. Det radikale venstre ved jo ikke eller anerkender i hvert fald ikke, hvad klassekampen er, så det vil jeg afstå fra. Jeg vil bare for en ordens skyld gøre opmærksom på, at jeg aldeles ikke sagde, at vi bare skulle lade dette med kvinden gå, som det nu kunne, det måtte vi se bort fra i klassekampens og den hellige revolutions navn — det sidste sagde hr. Bernhard Baunsgaard ikke, men det var jo det, der var underforstået.

Det er aldeles ikke det, der er tale om. Det, som jeg forsøgte at skitsere i mit indlæg, var, at der er en sammenhæng mellem kvindekamp og klassekamp. Den sammenhæng forstår man ikke, når man tilhører det radikale venstre, det siger sig selv. Men jeg mener, at der er en sådan sammenhæng, og at de to ting er så uløseligt forbundet, at det er nødvendigt i forbindelse med en kamp for ligestilling mellem kønnene at kæmpe for en frigørelse af begge køn, og dette er i sin essens en kamp vendt imod det samfundssystem, vi har. Det var den sammenhæng, jeg prøvede at påpege, men det kan vist ikke nytte noget at docere for hr. Bernhard Baunsgaard.

Ebba Strange (SF):

Det var bare til skatteministerens svar på min bemærkning om de 3.000 kr.s fradrag på henholdsvis mandens og kvindens selvangivelse, hvor skatteministeren svarer, at det er imod socialdemokratiets politik at forøge fradragene. Jeg vil meget gerne pointere, at i det indkomstskatteforslag, som SF har lagt frem, stryger vi alle de personlige fradrag, vi er principielt helt imod dem og ønsker dem strøget alle sammen. Når jeg nævner dem her, er det, fordi jeg mener, at når det er en ret for den ene, bør det også være en ret for den anden, og der bør ikke gøres forskel. Men hvis vi meget hurtigt kan blive enige om at stryge dem alle sammen både for gifte mænd og gifte kvinder og ugifte mænd og ugifte kvinder, så kan vi sagtens finde hinanden.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nej, det er såmænd rigtigt, hr. Steen Folke, det kan ikke nytte noget at docere for mig, men jeg vil gerne have argumenter. Det har jeg ikke fået ved at få at vide, at hr. Steen Folke tror, det forholder sig sådan, som han nu engang har lært det eller har fået det som religion.

Måtte jeg ikke lige komme med en enkelt bemærkning til hr. Stetter, der ikke finder megen støtte i Poul Dahlgaard-udvalgets betænkning, for betænkningen går jo ikke ind for splitting; det var vist omtrent det, hr. Stetter sagde. Ja men Poul Dahlgaard-udvalget bygger på at anerkende den enkeltes indsats: den, der har en indkomst, overtager de rettigheder og de pligter, der følger hermed, pligten er skattebetaling, rettighe- den er selv at tage ansvaret. Derfor kan jeg godt forstå, at en konservativ ikke finder anvisningen i Poul Dahlgaard-udvalget, for splitting-systemets gennemførelse vil jo være at styre samfundet i en ganske bestemt retning, og det bør overlades til de enkelte mennesker, hvordan de nu engang ønsker at indrette deres eget samliv og deres eget liv i det hele taget, vi skal ikke tvinge dem til noget, heller ikke gennem skattelov- givningen.

Jeg håber, at dette folketing vil tage sig sammen til at gennemføre — klassekamp eller ikke klassekamp — en større ligestilling, helst en fuldstændig ligestilling, af den danske kvinde med manden, det kan gøres. Det er dog i hvert fald noget at konstatere, at den danske mand har en udmærket stilling sammenlignet med et hvilket som helst land i verden, men den danske kvinde har det sandelig ikke.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne sige 3 ting. Jeg vil for det første sige, at der skal ikke herske nogen tvivl om min og regeringens positive holdning over for at finde løsninger på de problemstillinger, som ligger tilbage i vores sam- beskatningssystem.

Det næste, jeg vil sige, er en bemærkning til henvisningen til de øvrige nordiske lande. Jeg skal gerne til udvalget mere detaljeret orientere om de ordninger, man har i såvel

Sverige som Norge; men jeg må sige, at det er i hvert fald for Norges vedkommende en overordentlig stærkt modificeret form for særbeskatning, der er indført. Det behøver ikke at betyde, at vi skal afvise en sådan, men den ligger ikke voldsomt langt fra den særbeskatning, som man efter dette forslag vil være fremme med i Danmark.

Det tredje, jeg gerne vil sige, er, at jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det er lige så vigtigt at skabe ligestilling for mænd som for kvinder, og deri ligger også, at hvis vi kan finde en fornuftig løsning på det synspunkt og det problem, som hr. Bernhard Baunsgaard gav udtryk for, er jeg parat til at se på det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Om landsstyrets overtagelse af administrationen).

(Lovforslag nr. 145. Fremsat 14/3 75).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 9-12 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Om landsstyrets overtagelse af administrationen m. v.).

(Lovforslag nr. 146. Fremsat 14/3 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg. (Om landsstyrets overtagelse af administrationen).

(Lovforslag nr. 147. Fremsat 14/3 75).